

Sjukhuspastorernas verksamhetsberättelser för 2022

Hanna Enbon/Karolinska Huddinge

Året har präglats mycket av att komma tillbaka till något som är "vanligt". Vi började med pandemi och strikta restriktioner med det som blev vardagligt med munskydd och besöksförbud sakta men säkert lättade till det "gamla vanliga". I skrivande stund finns det fortfarande covid-19 sjuka människor på olika avdelningar, men det är stor skillnad på hur vi och andra rör oss på sjukhuset.

Det har varit långtidssjukskrivningar i vår Sjukhuskyrka också och året började med Eva som trappade upp efter sjukskrivning hösten 2021 och året avslutades med Eva-Britts tillbakagång efter sjukskrivning hösten 2022. För att få en bättre arbetsplats för oss har vi haft flera möten med våra huvudmän och kommit fram till att den organisation vi har för vårt arbete behöver förändras. Det jobbade vi med under hela året som började med ett dygn på Stjärnholm där vi pratade mycket om hur vi vill vara Sjukhuskyrka. Däribland Mål och Vision för vårt arbete där vi kan göra vår verksamhet och drömmar mer tydliga så vi kan få en mer gemensam linje för Sjukhuskyrkan på Karolinska Huddinge.

Under 2022 såg personallaget ut såhär:

2 Präster från Svenska Kyrkan, 100 %. Eva Ellnemyr och Eva-Brit Brännström

1 Sjukhuspastor, 75 %. Hanna Enbon

1 Sjukhussjälavårdare, 25-50 %, avslutade sin tjänst aug 2022. Sr Christina Hennig.

1 Självvårdare Katolska kyrkan, 75 %. Rauha Marttinen

1 ortodox präst, 20 %. Fr Toader Doroftei

1 st diakontjänst, 100% Svenska kyrkan – vakantsatt 2022

Avdelningar och verksamhet på Sjukhuset

Efter pandemin har arbetet på ett antal psykiatriska avdelningar återupptagits samt föräldrafika på NEO. Det har varit ett projekt på Patologen med bidrag ur Lasarettfonden och Astrid Lindgrens stiftelse för uppfräschning av väntrum för att göra den mer välkomnande för besökande barn och kistram för visningar har snickrats ihop. Vi har även deltagit under Hälsoveckan med bland annat bord utanför personalmatsalen med information om oss.

Vi har även startat upp verksamheter med reflektion under hösten då det blev möjligt utifrån att restriktionerna för covid togs bort. Jag (Hanna Enbon) har reflektion med personal på förlossningen från och med hösten 2022 varannan vecka.

Vi märker av en ökning av förfrågningar från Sjukhuset både av oss som enskilda utifrån våra kyrkotillhörigheter, men också från oss som arbetslag. Vi är alla ganska nya på våra poster, men samtidigt har vi börjat bli mer bekanta med de som jobbar på sjukhuset. Och det märks. Det har blivit en svag ökning av förfrågningar på beredskapen under

vardagar och det har varit många minnesstunder under hösten för b.l.a. personal som mist en kollega.

Verksamhet i "Rum för Stillhet"

Den verksamhet vi har i Rum för stillhet är Middagsbön kl 12 på tisdagar. Onsdagar har vi morgonbön kl 7.30 och planen var att vi skulle ha avspänning för personal kl 12, men på grund av sjukdom fick starten för den skjutas på till 2023. På torsdagar har vi tid för stillhet mellan kl 12-13 där stilla musik spelas och möjlighet att sitta ner och tända ljus finns. Vi kan tyvärr inte ha brinnande ljus i vårt rum på grund av brandrisken.

Kommunikation

Under året har vi också jobbat mycket med att bli mer synliga. Via kommunikationsavdelningen har vi fått hjälp med en TV-skärm till vårt Rum för stillhet där vi visar vilken typ av verksamhet vi har i rummet samt det månadens ord som vi har varje månad.

Månadens ord är mycket populärt och de små lappar med bild och tankvärt ord försvinner ofta från våra ställ. Det har blivit lite "vår grej" på sjukhuset och har varit i många år.

Vi har också skapat en folder tillsammans med Stefan Jämtbäck och Ingela Freed som är beständig över tid så den information vi delar på avdelningar inte blir inaktuell alltför fort. Mycket bra då vi fortfarande har mycket av vår info till avdelningar på papper, men också i vårt intranät Inuti.

Vår Facebooksida Sjukhuskyrkan Karolinska Universitetssjukhuset delar vi med Sjukhuskyrkan Solna och uppdaterar i stort sett varannan vecka. Där delar vi information om vårt arbete och försöker vara kyrka på Facebook.

Slutord

Året har varit slitsamt med sjukdom i arbetslaget och arbete med hur vi jobbar tillsammans, men det har gett resultat och nu så här i början av 2023 så ser det ljus ut för oss. Det jobb vi har gjort praktiskt och mentalt känns nu som att det har gjort en skillnad. Vi har nog alla gjort en resa för att hitta vår plats på Sjukhuset och att vi alla fyra gjorde det samtidigt (Fr Toader har jobbat länge på Karolinska Huddinge, men finns inte regelbundet på kontoret) kanske inte har varit det enklaste. Resultatet syns nu med mer närvaro av oss, mer arbete och förfrågningar från avdelningar och via beredskapen.

Ingrid Svanell/CAPIO S:t Görans sjukhus

Tacksam för ännu ett år av verksamhet, då jag fått människors livsberättelse som gåva.

På Sankt Görans sjukvårdsområde finns olika vårdgivare och den största är Capio S:t Göran och den somatiska vården med slutenvård och öppenvård. Den andra stora delen är regions Sthlm Norra psykiatri med akutmottagning, slutna avdelningar och viss öppenvård. Den tredje delen är Beroende Centrum och beroende akuten med tillhörande avdelningar som också har regionen som huvudman. Vi möter patienter och personal från samtliga av dessa enheter. Detta år har Sthlms sjukhems palliativa avdelningar funnits på vårt sjukhusområde, vilket har inneburit att vi besökt patienter där. Under hösten intensifierades arbetet inför den nya BB avdelningen som tar emot de första föräldrarna 1 april 2023. Vi har påbörjat samarbetet med ledningen för BB, samt samverkat med Spädbarnsfonden, jag har i deras regi haft två kvällar inför alla helgons helgen och gjort blomsterdekorationer tillsammans med föräldrar som förlorat sina barn. Fint att kunna kombinera pastorstjänsten med mitt floristryrke.

Statistik

Vi har funnits på plats på sjukhusets samtliga avdelningar och har en ökning av samtal med personal, närstående och ungefär samma antal samtal med patienter som tidigare år.

2 180 kortare eller längre enskilda samtal, med patienter, närstående eller personal.

627 personer i samtal i grupp, med personal, utbildning eller samverkan.

52 personer som önskat stöd vid dödsfall, krisarbete eller avsked

484 personer i andakter, gudstjänster och mässor.

54 personer vid begravningar där vi från sjukhuskyrkan varit officianter.

Förutom våra vanliga "rundor" på avdelningarna har vi under hösten besökt samtliga avdelningar vid fyra tillfällen: delat ut vår nya folder, bjudit på kanelbullar i oktober och saffransbullar till advent. Till jul delade vi ut chokladkartonger till alla personalrum. Vi delade ut 400 ljus i sjukhusets entré till besökare, personal och patienter i veckan innan alla helgons helg.

Rummen

Vi har två viktiga rum som bas för vårt arbete: stilla rummet och vårt kök med det stora matbordet och många kaffekoppar.

Stilla rummet samlar bedjare från olika religioner och människor som söker stillheten. Under året köpte vi två stora böneträd där besökarna hänger upp lappar med böner och tack. Vi har haft fyra minnestunder efter personal som dött under året. I våras hade vi en konstutställning med prästen Lotta Fångs tavlor. Våra konstutställningar samlar många besökare och flera av dem har hittat till vårt stilla rum för första gången. I slutet av november hade vi adventsmusik i stilla rummet med en cellist och vi bjöd på lunchsmörgås och kaffe.

Vi har fortsatt med meditation i stilla rummet på onsdagar, det är en önskan från personalen att få komma och uppleva stillheten, vilan och ljuständning. På torsdagar har vi andakt med musik och textläsning. Under året har vi inte haft offentliga mässor i stilla

rummet utan delat nattvard med de patienter som önskat. Prästen och diakonen leder mässan i S:t Görans kyrka en onsdag varje månad.

Det andra viktiga rummet är vårt kök. Runt det stora bordet dricks det mycket kaffe med personal, patienter och närstående. Många av besökarna i stilla rummet kommer efter en stund med ljusständning och bön spontant in i köket för att fika och prata en stund.

Fortbildning och handledning:

Vi i arbetslaget har varit och lyssnat på en föreläsning med Göran Larsson, med temat "man blir människa igen", om vad sorgen gör med oss.

Alla sjukhuspastorer från Pingst har varit samlade en dag i Alvik för gemenskap och utbildning. Jag har deltagit på ett medarbetardygn på Marielund för sjukhuspastorer från hela Sverige.

Under året har jag haft handledning vid fyra tillfällen. Som arbetslag åkte vi till Jönköping och sjukhuskyrkans fortbildningsdagar, årets tema var: när källan möter törsten.

Jag har predikat och informerat om sjukhuskyrkans arbete på en gudstjänst i Andreaskyrkan. Jag har varit officiant på tre patienters begravning.

Undersköterskorna på akuten går en utbildning för att bli anhörigstödjare, vi från sjukhuskyrkan är med och undervisar på den utbildningen. Jag har fortsatt att leda reflektionsgruppen med personal från akuten under året och det har varit intressanta och viktiga samtal som berör deras intensiva arbete.

Vårt arbetslag i sjukhuskyrkan har under 2022 bestått av följande medarbetare:

Katarina Therus. Sjukhuspräst 100%. Anställd av Västermalms församling. Katarina slutade sin tjänst i mitten av maj.

Steve Sjöquist. Sjukhusdiakon 100%. Anställd av Västermalms församling.

Ingrid Svanell. Sjukhuspastor 75%. Anställd av Sthlms frikyrkoråd.

Peter Strømmer. Sjukhuspräst 100%. Anställd av Västermalms församling. Började sin tjänst 1 september.

Det är ett händelserikt år som nu ligger bakom. Tacksam över att få arbeta tillsammans med mina kollegor och möta många patienter, närstående och personal.

Christina Lindgren/Södersjukhuset

När det nya året 2022 inleddes levde vi fortfarande under pandemirestriktioner. De togs bort först den 9 februari. Men pandemins påverkan på vården höll i sig längre än så, det är först till höststarten som vi upplever att sjukhuset är tillbaka i något som mer liknar normalläge. Det har varit och är fortfarande personalbrist på grund av uppsägningar och sjukskrivningar. Personal är heller inte helt återhämtade eftersom när väl restriktionerna togs bort var det väldigt mycket vård som fått vänta med långa vårdköer som följd, vilket i sin tur har inneburit fortsatt hårt tryck på personalen.

I denna miljö har sjukhuskyrkan fortsatt att bedriva andlig vård för patienter, anhöriga/närstående och personal. Det har främst inneburit att finnas tillgängliga för samtal och stöd, enskilt och i grupp. Vårterminen präglades även av en ansträngd personalsituation inom teamet (se särskild rubrik).

Från sommaren och framåt har förfrågningarna ökat och det som märkbart förändras är att förfrågningar om vår medverkan i personaldagar och personalutbildningar har varit stort. Det har känts som ett uppdämt behov efter pandemiåren när sådana tillfällen till internutbildning inte varit möjligt att genomföra. När det gäller enskilda samtal ser vi att samtal med anhöriga inte återvänt till de nivåer som fanns före pandemin. På senhösten, med ökande virusnivåer (covid, RS och influensa) har besöksförbud återinförts på en hel del avdelningar.

Glädjande är dock att personalstöd i form av handlednings/reflektionsgrupper kommit igång igen med regelbundenhet under höstterminen. Fortfarande finns en hel del kvar att bearbeta i pandemins spår men även aktuella ämnen avhandlas.

Den första september blev teamet fulltaligt när vår nye medarbetare, Peter Sandin, tillträdde sin tjänst som sjukhuspräst på Södersjukhuset. Under hösten har vi arbetat mycket med att uppdatera informationsmaterial och kartlägga hur våra kommunikationsvägar ser ut. Vi har nu alla tre i teamet tillgång till och fått utbildning i hur vi kan använda intranätets möjligheter att nå ut med information och nyheter. Att bjuda in till "kyrkkaffe" i sjukhuskyrkan är ett koncept vi använt tidigare och det fungerar väldigt bra i nätverkande syfte på sjukhuset. Ett lite mer informellt sammanhang för kontaktskapande och underhållande av kontakter. I höst har vi t ex träffat kommunikationsavdelningen, säkerhetssamordnarna och kvinnoklinikens kuratorer samt ansvariga och medverkande i sjukhusets interutbildningsprogram för nya sjuksköterskor.

Vi har fortsatt kontakt med förlossningen i samband med att barn dör i samband med att de föds (IUFD). Vi har också varit det sjukhus som haft stafettpinnen när det gäller sjukhuskyrkornas gemensamma nätverk kring detta arbete, med framför allt anordnandet av en stödgrupp för föräldrar som förlorat barn på detta sätt. I början av november startades terminens grupp och ansvariga som ledare är två från vårt team på SÖS. SÖS var också huvudansvariga för den årliga minnesgudstjänsten för dessa spädbarn i samband med allhelgonahelgen. Minnesgudstjänsten med efterföljande fika hölls i Högalid.

Adventstiden är ofta hektisk även för oss i sjukhuskyrkan. Förutom de återkommande arbetsuppgifterna och uppdragen så anordnar vi två konserter, i år för första gången efter pandemin. En kör från Högalids församling, Högalid Emeritus bjöd på lunchkonsert i entréhallen fredag före första advent och en ensemble ur Helen Stureborgs kammarkör bjöd på en mycket uppskattad julkonsert för personal i aulan.

Julveckan fick teamet också sjukhusets förtroende att ansvara för Södersjukhusets instagramkonto som har över 10 000 följare. I bilder och kortare text fick vi presentera oss och vår verksamhet samt även belysa hur det kan vara att finnas på sjukhus under en av de största helgerna på året.

Personalsituationen

Christinas sjukskrivning förlängdes under vårterminen och vikariesituationen löstes av att två personer jobbade varannan vecka, Christina Wåhlin, pensionerad sjukhuspastor och en präst från Katarina församling, Christine Koskull.

Under senare delen av vårterminen blev Eva Rubensson, diakon i sjukhuskyrkan sjukskriven och senare erbjuden annan tjänst som diakon i en församling. Hon avslutade sin tjänst i och med sommarledigheten.

Glädjande nog fick arbetsgivaren till en snabb rekrytering och den första september kunde vi hälsa Peter Sandin välkommen som ny sjukhuspräst på Södersjukhuset. Peter kom från en tjänst som sjukhuspräst på Danderyds sjukhus och har tidigare varit anställd i Högalids församling och därmed känd av teamet på SÖS. Under Christinas sjukskrivning blev det uppenbart hur sårbart det är för ett litet team att inte alla medarbetare kan göra alla uppgifter, det gäller framför allt barnbegravningar i samband med intrauterin fosterdöd. För att göra teamet mindre sårbart på den punkten rekryterades en präst istället för en ny diakon.

Avslutning

Nu ser vi fram emot ett år med förhoppningsvis en mer stabil personalsituation och en om-eller nystart dels med ett nytt arbetslag, dels med en ny postpandemi situation för sjukhuset. Det känns roligt och inspirerande.

Ingela Freed/Karolinska Universitetssjukhuset i Solna

2022 blev ett innehållsrikt år där mycket av verksamheten på sjukhuset återgick till det mer normala, och inte längre lika präglad av en akut pandemi. Detta märktes bl a genom fler event och mötesplatser, t ex i form av utbildningar och hälsovecka. Antalet närstående som följde med patienter till sjukhuset ökade, även om vissa restriktioner kvarstod. Sjukhuskyrkomedarbetarna från hela landet samlades fysiskt för första gången sedan 2019 till gemensamma fortbildningsdagar. Denna gång var dagarna i Jönköping och temat var: *När törsten möter källan – om Sjukhuskyrkans identitet och uppdrag.*

På Karolinska universitetssjukhuset i Solna fortsatte vår verksamhet i princip som tidigare. Vi finns på plats under dagtid, och på kvällar och helger har någon beredskap och ska kunna ta sig till sjukhuset för akuta ärenden. I genomsnitt blev vi på beredskapen uppringda något tillfälle varje vecka under vardagskvällarna och ett par tillfällen varje helg. Vi upplever att vi är väl integrerade i sjukhusets verksamhet och att många har ett högt förtroende för oss. Vad som önskas från oss skiftar och arbetet är verkligen varierande. Vi finns ofta med som krisstöd och håller olika typer av andakter och ceremonier. Under hösten upplevde vi en ökning av bokade samtal, både från patienter, närstående och personal. Vi håller i olika typer av reflektionsgrupper för personal och blir ofta inbjudna att delta på arbetslagsträffat, etikcaféer och utbildningar.

I början av hösten skedde en stor förändring i arbetslaget då två kollegor slutade och två nya började. Nu består arbetslaget av Camilla Vinberg Österberg, präst och arbetslagsledare, Marie Fransson, präst, Åsa Högman, diakon, Susanna Petersson, diakon och Ingela Freed, pastor. Med två nya kollegor fanns anledning att arbeta igenom gamla rutiner och göra vissa förtydliganden eller förändringar i hur vi arbetar, vilket varit nyttigt.

Några av årets aktiviteter genomfördes i samverkan med andra sjukhuskyrkor. Tillsammans med Huddinge arrangerades två dagsretreater för vårdpersonal. Vi ordnade tillsammans med de övriga förlossningssjukhusen sorgegrupper och minnesgudstjänst för familjer som förlorat barn under senare delen av graviditeten eller samband med förlossningen. På Karolinska i Solna har vi fortsatt att regelbundet mötas för morgonbön och veckomässa. Under hösten hölls även en lunchmeditation i Rum för Stillhet en gång i veckan. Lite då och då har vi haft möjlighet att erbjuda musik i huvudentrén, vilket är mycket uppskattat.

Detta år kunde jag vid fler tillfällen besöka några av de församlingar som genom frikyrkorådet understödjer verksamheten. Det är fint att få dela erfarenheter från vårt

arbete och samtidigt få ta emot omsorg och förböner från församlingarna. Jag känner glädje och stolthet i att få vara frikyrkornas representant i Sjukhuskyrkan på Karolinska universitetssjukhuset i Solna!

Ann Schylander-Cortes, Danderyds sjukhus

Inledning

Så har ännu ett år passerat och situationen på Danderyds sjukhus har under en del av året kunnat återgå till hur det såg ut före pandemin. Men under slutet av hösten ökade åter antalet patienter med covid och influensa. Vid årets slut hade sjukhuset åter gått upp i stabsläge. Munskydden används alltid i nära kontakt med patienter och statistiken över antal patienter som har covid eller influensa uppdateras varje dag.

Möten med människor

Sjukhuskyrkans huvudsakliga uppgift har varit att möta de människor som finns på sjukhuset. Vi finns här för både patienter, närstående och personal. I många möten sker samtal om det som är livet just nu, om oro och ångslan, om sorg och förtvivlan men också om hopp och framtidstro. I andra möten är det inte orden som är det viktiga utan närvaron, en liten stund då ensamheten inte är lika påtaglig som annars.

Ibland sker mötet i nära anknytning till att döden gör sig påmind. Vi träffar patienter i livets slutskede och de närstående som finns runt dem. Ibland har de närstående inte kunnat finnas på plats. Jag minns särskilt ett tillfälle då jag ombads att ha en avskedsandakt hos en avliden patient utan att de närstående kunde vara med. Men en av de i personalen som vårdat patienten ville vara med och uttryckte efteråt att "ett sådant här avsked skulle jag önska att alla som dör skulle få".

Personalkontakter

Under året har Sjukhuskyrkan efterfrågats vid ett flertal tillfällen för att möta personalgrupper. Vi märkte redan i slutet av år 2021 att behovet hos personalen var stort att få reflektera kring svåra frågor och under detta år har fler och fler avdelningar hört av sig.

En frågeställning som återkommit har varit att stötta personalen i hur man kan bemöta patienter som befinner sig i sorg, kris eller trauma. Vi har också samtalat om stress och existentiell hälsa tillsammans med personalgrupper. Vi har deltagit i reflektionssamtal på några avdelningar. Vid flera tillfällen har vi fått möjlighet att berätta om Sjukhuskyrkan och på vilket sätt vi kan stå till förfogande för patienter, närstående och personal.

I år har vi också blivit tillfrågade att möta fysioterapiststudenter samt nyutexaminerade sjuksköterskor i deras introduktionsutbildning på sjukhuset.

Övriga grupper vi har träffat är fysioterapeuterna, arbetsterapeuterna, bibliotekarierna, Röda Kors-vårdarna, personalen från gynnottagningen och gynakuten, den palliativa avdelningen, geriatriken, IMA samt stroke- och lungmedicinavdelningarna.

Sjukhuskyrkan - aktiviteter

På grund av pandemin har det varit svårt för Sjukhuskyrkan att bjuda in till aktiviteter i sjukhusets andaktsrum. Men under året har vi haft som målsättning att öppna upp för fler möten och samtidigt göra Sjukhuskyrkan mer synlig på sjukhuset.

Från april har vi regelbundet bjudit in till morgonbön på tisdagar kl. 9. I samband med allhelgonahelgen fanns vi i entréhallen och delade ut ljus och reflexer. Vi hade då också en fotoutställning med temat "Skogen vandrar i mig" uppsatt i andaktsrummet. I december har vi ordnat med två välbesökta lunchkonserter samt öppet hus med adventsfika i våra lokaler.

Sjukhuskyrkan – vilka är vi?

Under året har det skett förändringar i arbetslaget. Sjukhuspräster har fram till i augusti varit Peter Sandin och Pehr-Albin Edén. De efterträddes sedan av Ninna Birkoff och Jenny Karlsson. Ann Schylander Cortés är sjukhuspastor. Samtliga medarbetare har en 75 %-tjänst i Sjukhuskyrkan.

Då arbetslaget förändrades under året blev det återigen viktigt att informera om vilka vi är och varför Sjukhuskyrkan finns på Danderyds sjukhus. Vi har arbetat med att marknadsföra Sjukhuskyrkan på olika sätt. En ny folder har framställts och delats ut till alla avdelningar. Vi har fått ett glasskåp i entrén där vi kan affischera och vi har ordnat med en roll-up att ha med då vi finns ute på sjukhuset.

Vi har tillsammans med sjukhusets lokalsamordnare börjat planera inför renovering av andaktsrummet och expeditionslokalerna. Vi hoppas att detta kommer att kunna genomföras under våren 2023.

Danderyds Sjukhus

År 2022 firade Danderyds sjukhus 100-årsjubileum med tårta och andra festligheter. Det var den 2 januari 1922 som Stockholms läns centrallasarett i Mörby invigdes. Vid öppnandet stod 118 vårdplatser klara. Idag finns det drygt 510 vårdplatser. Det görs 90 000 akutbesök och 429 000 besök i öppenvården per år. Antalet förlossningar per år är 11 000. Totalt finns det 4500 medarbetare och 2000 studenter på sjukhuset. Något som länge varit och fortfarande är ett problem på sjukhuset är att det finns för få vårdplatser. Akutmottagningen tar dagligen emot många patienter och flera av dem blir liggande kvar på akuten i många timmar, kanske till och med över ett dygn, för att det inte finns plats för dem på vårdavdelningarna. Det här är ett av de problem som sjukhusets nya VD, Christophe Pedroletti, har att ta itu med.

Personligt

Under våren avslutade jag Steg C i Sjukhuskyrkans kompetensprogram. I april möttes jag och flera andra sjukhuspastorerna i Sverige på medarbetardagar på Marielunds stiftsgård. I mitten av september deltog jag på fortbildningsdagar i Jönköping för alla Sjukhuskyrkans medarbetare. Jag har också deltagit i en övning för krisstödjare på Arlanda flygplats i Region Stockholms regi.

Församlingsbesök

Under året har jag haft förmånen att besöka Ansgarskyrkan på Lidingö, S:t Peters kyrka i Stockholm samt Skogakyrkan i Kungsängen.